

junija ravno tega leta na praznik sv. Janeza Krstnika, patrona te cerkve, blagoslovili in vložili so tedanji ljubljanski knezoškof Anton Alojzi Wolf vogelni kamen za novo cerkev sv. Janeza Krstnika v pričo mnogo duhovskih in svetovnih gospodov in obfle množice ljudstva iz vseh stanov.

Načrt k tej cerkvi je napravil v novo bizantinskem zlogu zemljemérski pomóčník Schöbl, a zidanje sta prevzela zidarski mojster Franjo Faleschini in tesar J. K. Košir pod nevtrudljivem nadzorovanjem mnogozaslužnega gospoda župnika Franceta Karuna, ki se po pravici sme imenovati ustanovitelj nove Trnovske cerkve. Po neprestanem trudu tega čestitljivega gospoda, s pomočjo cerkvenega predstojništva in pobožnih faranov, z obilo podporo visoke cesarske rodovine, milostivega knezoškofa ljubljanskega, blagodarnih Ljubljancanov in družih pobožnih kristjanov se je ta cerkev že v dveh letih povzdignila in prekrasno izvršila. Za opravljanje službe božje je bila ta nova cerkev že 25. novembra 1855. l. blagoslovljena, in na dan presvete Trojice 7. junija 1857. l. od milostivega knezoškofa ljubljanskega z veliko slovesnostjo posvečena.

Trnovska cerkev se odlikuje posebno s tem, da ima priprosto a zeló vkusno fasážo, t. j. vnanje lice, posebno sprednjo stran. Zvonika ima dva, katera vso cerkev nekako čudno mogočno poveličujeta. Vsak zvonik je po 45 metrov visok in z mnogimi lepotinami olepšan. Cerkev ima 5 lepodonócih zvonov, katerih največji tehta 1960 Kg. (35 centov). — Znotraj je cerkev lepo obókana, ozaljšana s pasovi, z ličnimi peresi in z vencem v sredi. Njena pglavitna podoba je grški križ. Vse lepotine so umeteljno narejene iz mavca ali gipsa. Okna so iz barvanega stekla prijetno sestavljena. Oltarjev je vseh skupaj pet, katere je vse prav umeteljno izdelal naš domači rezbár Matej Tomec iz Šentvida. Véliki oltar ima od Mencingerja (1755. l.) umeteljno izdelano podobo sv. Janeza Krstnika, ki je patron Trnovske cerkve. Tudi stranski oltarji so vkusno narejeni in z lepimi podobami ozaljšani.

Vsa cerkev je prelep spominek pobožnosti in hvalevredne darežljivosti Trnovskih in sploh ljubljanskih prebivalcev.

Bog zna, kako je človeka kázniti.

(Maloruska pripovedka.)

Bil je silno bogat gospodar; imel je lep dom in v njem vsega obilo. Gostil je necega dné goste in hvalil se jim: „Ko bi mi pogorel dom, vedel bi, kje in kako postaviti si ga z nova.“ — Glédite! on se je zanašal na novce in jih je imel zares dosti. — Rékel je, in zgodi se. — Ko se tako z gosti zabáva, gre nekdo na dvorišče, a nagloma se vrne kričèè: „Gorí, gorí!“ „Naj gorí!“ zareži se gospodar, „saj je to meni po volji.“ — In ni gasil niti sam, niti drugim dal gasiti. Tako je spepelélo vse, samo mesto je ostalo. In ni mu bilo dosti žal zato. Imel je novce skrite v vrbi na vodo; ondu so se mu zdeli varni. Nenadoma prihruje povođenj; voda izpodmélje vrbo ter jo odnese. — In postal je ubožen; prišlo je takó, da je moral drugim služiti, moral je nositi pisma gospódi.

Zgodi se jedenkrat, da ga na poti prehití noč; kaj mu je bilo začeti? Necega kmeta zaprosi prenočišča; ta je bil bogat in prijazen človek. Njemu jame razkladati popotnik, da je bil nekdaj sam imovít, da je pogórel ter

zabredel v siromaštvo. „Imel sem sicer,“ pripoveduje, „še nekaj novcev, shranil sem jih v vrbi, ali prišle so velike vodé, izpodmlele so vrbo in šli so po vodi moji novci! Takó sem prišel v nič in zdaj moram časi še celó kruha prositi pri ljudéh.“

Gospodar to slišavši, pogleda se s svojo ženo — ta vrba je namreč priplavala pod njuni svisli in ko so jo razsekali, vsuli so se novci iz nje. In šla sta skupaj v stransko izbo in jela se posvetovati, kako bi se mu vrnili ti novci, da bi ne vedel, kde so se vzeli. „Veš, kaj storiva?“ méni gospodar, „izkrojiva iz hleba spodnjo skorjo, izdolbiva sredico, deniva tja novce in jih pokriva s skorjo; ko bode odhajal, dava mu ta hleb na pot.“ In tako sta tudi storila. Za rana, ko se je odpravljajal dalje, dasta mu hleb kruha rekoč: „Tu imate, po poti vam prav pride.“ Vzemši ga, zahvali se ter gre svojim pótém. Na cesti ga srečajo kupci gonjači, ki nakupavajo prašiče, prej so često k njemu zahajali; vprašajo ga, nema-li kaj tacega na pródaj? „Imel sem pač!“ odgovori jim, „ali prišla je nesreča náme — pogórel sem in zdaj moram služiti.“ V tem seže, meni nič, tebi nič, v torbo in reče: „Tu glejte! kupite ta-le hleb, zdaj nisem ravno gladen in težko ga prenašam okoli, bolje mi ugaja na poti kakov novič.“ Sporazumé se kupci, vzemó hleb in on novce; razidó se. Potem pridejo ti kupci tudi v to vas in ravno k temu gospodarju, čegar je bil ta hleb; vprašajo ga, ima-li kaj na prodaj? „Jaz nimam, ali Bog ima!“ dé on, „sédite in odpóčijte si“ — in poslal je po nekaj, da jih pogostí. Oni mu rekó naj se ne trudi; „na poti smo si kupili hleb tečnega kruha od necega človeka, ki je nesel pisma.“ To pa zbóde v srce tega gospodarja in gospodinjo, takój se domislita, pri čem da sta. In ko kupci pokažejo hleb in ga položé na mizo, bil je ravno tisti, ki sta ga dala popotniku. Gospodar poměžíka ženi in velí gostom: „Najprej si pojdimo ogledat, morda vendar le kaj kupite.“ — „Pojdimo!“ rekó ter idó iz hiše; gospodar pomigne svojej ženi, ona pa je užé vedela, kaj hoče. Ko so odšli venkaj, prinese drug hleb in ga položí na mizo, tega pa spravi. Kmalu se vrnejo, obedujejo, pogodé se in otidó.

Malo časa potem ide z nova ta človek z listom, zavije zopet k temu gospodarju že kot k znancu prenočišča prosit. Sprejme ga rad, mislé, da mu bode vsaj zdaj mogoče oddati novce. Pogostita ga z ženo, prenočita ga, in ko gre po naključji iz hiše, zavijeta mu novce v robec ter mu jih položita v torbo, dasta mu kosilo in ga odpustita. Šel je, in idoč peš po vrtu, misli si: „Oj, kako krasna jabolka! i nu, utrgam si jedno, da je ugriznem mej potjo.“ — Sname si torbo in jo povesi na drevo, da bi mu ne delala nápotja, sam pa se spne po jabolkih. — Ali gorjé! tu ide ravno gospodar; ugledavši ga, izbeží skokoma in pusti torbo na drevesu. Gospodar videč to torbo na veji, zamisli se in velí naposled: „Ustrašil se je ubožec, še celó na torbo je pozabil.“ — Snemši torbo dé: „Moral bode mimo one klopí; skočiti hočem tjà tukaj za grmovjem, da me ne ugleda, položim jo na klop, in tam si jo gotovo vzame.“ — Tako tudi storí; krene jo po bližnjici tja do klopí, kamor položí torbo, sam pa séde za bližnji grm čakajoč, kaj se zgodí.

Kmalu pride tudi ta popotnik do klopí in zaklopívsí očí zamisli se, in potem dé: „Dobro, da vsaj še vidim, ter morem hoditi po sveti; tako si vsaj prislužim kruha; kaj bi storil, ako bi bil slep, kako bi neki memo te klopí

šel? Čaj! poskusiti hočem, kako bi to bilo?“ — In na to zamižavši tiplje: tok! tok! ob klopi s palico, stopa dalje, prejde novce in korači svoj pot. Gospodar gleda čudom čudde se ta prizor, potem pa vzklikne na glas: „Božja kazen!“

I. V.

Kačja krona.

(Hrvatska pripovedka.)

Neka mati je imele hčerko. Ta hčerka je dobivala vsako jutro skledico mleka za zajutrek, in vselej je hodila k njej kača in jedli sti skupaj in ko sti bili pri kraji, šla je hčerka in jej rekla; „Mama! dajte še, sisa mi je snedla.“ Mati ni vedela, kakova sisa je to in dala jej je še; in tako jej je dajala sedem let. A v sedmem letu jej reče kača: „Idi z menoj, in v katero koli luknjo se splazim jaz, idi tudi ti, in ko pridevi k meni domov, reci le, da bi rada kačjo krono. In dajali ti bodo kaj družega; a ti ne vzemi družega nego krono in kar si koli izmisliš, da bi rada imela, ta krona ti dá to.“ Tedaj otideti; deklica pride v kačji dom. Stara kača pogleda, kdo bi to bil? In ta kača, s katero je prišla, jej pové, da je to deklica, ki jej je dajala mleka in da bi nekaj rada. „I kaj bi rada?“ vpraša starka. In ona odgovori: „Krono bi rada.“ „Jaz ti nekaj družega dam,“ reče stara kača, „samo tega si ne želi.“ Ali ona nij hotela družega nego to krono; tedaj jej dá krono in deklica otide. Ko pride domov, dene krono v skrinjo in si misli: „Oj, ko bi imela to skrinjo vedno polno novcev!“ in takój je bila skrinja polna novcev. Potem položi to krono med obleko in si misli: „Oj, ko bi imela to skrinjo polno obleke!“ in precej je bilo takó. Potem jo dene mej žito in si misli: „Oj, ko bi imela prav mnogo žita!“ in ko bi trenil, zgodilo se je takó, in bilo je žita velika gromada. In nabrala je nekaj žita in ž njim vred vzela tudi to krono ter vse to poslala v mlin in nikdar je ni več videla. V mlinu je mlinar tudi ni zapazil: padla je v vodo in voda jo je odnesla.

I. V.

Oprošeni jetnik.

Ko je pomládni zazóril spet dan,
Tiček je vjet bil pred hišo deján,
Da bi krasóto pomládno vesel
Vžíval in svoje bi pésnice pèl.

Svojim pa kljunčekom ko zažolí,
K njemu tic družih cel rój prileti;
Urno tjá h kletki okrog posedé,
Slušajo tiho, kaj bratec njih dé.

Tiček je vjet zdaj svoj glasek povzél
Svojim tovaríšem mílo zapél:
„Pústite mene, naj pojem za sé;
Slóbode idite vžívat sladké!“

Dvakrat preteklo po dve je že lét,
Kar me obdaje samótna ta klét:
Peto pomlád že človeka ostrost
Zdaj objokujem in svojo prostost.“ —

Tožbo to čuvši, se tički vžalé:
Bratca nesreča bolí jih v sréc —
S kljunčeki tiénice vratca odpró,
Sabo jetnika veselí vzemó!

J. F. Zaporski.